

Ajankohtaista Kuntaliitosta ja kuntakentältä

Kopa-seminaari 11.2.2020

Varatoimitusjohtaja Timo Reina

Suomen Kuntaliitto ry

- Suomen vaikuttavimpia edunvalvontajärjestöjä.
- Jäsenenä kaikki Suomen kunnat. Toiminnassa mukana myös maakuntien liitot, sairaanhoitopiirit, muut kuntayhtymät sekä kuntataustaiset osakeyhtiöt.
- Yli 200 oman alansa huippuasiantuntijaa.
- Ydintehtävinä edunvalvonta, kehittäminen ja palvelut.
- Kuntaliitto-konserniin kuuluu mm. FCG Oy ja KL-Kustannus Oy. Vuonna 2019 Kuntaliitto osti 35 %:n osuuden Hansel Oy:stä.

VISIO:

**Vaikuttava
kumppani
kunnille**

**KUNTA
LIITTO**

ARVOT: Askeleen edellä - Yhteistyötä yli rajojen - Avoin toimintakulttuuri

Kymmenessä vuodessa – isot luvut

Suuntaa antavat suuruusluokat

0-15 -vuotiaat -161.886 kpl

Nollavuotiaat	-3.614 kpl
1-6 -vuotiaat	-66.252 kpl
7-12 -vuotiaat	-81.288 kpl
13-15 -vuotiaat	-10.732 kpl

Varhaiskasvatuksen henkilöstötarpeen alenema -8.000 htv

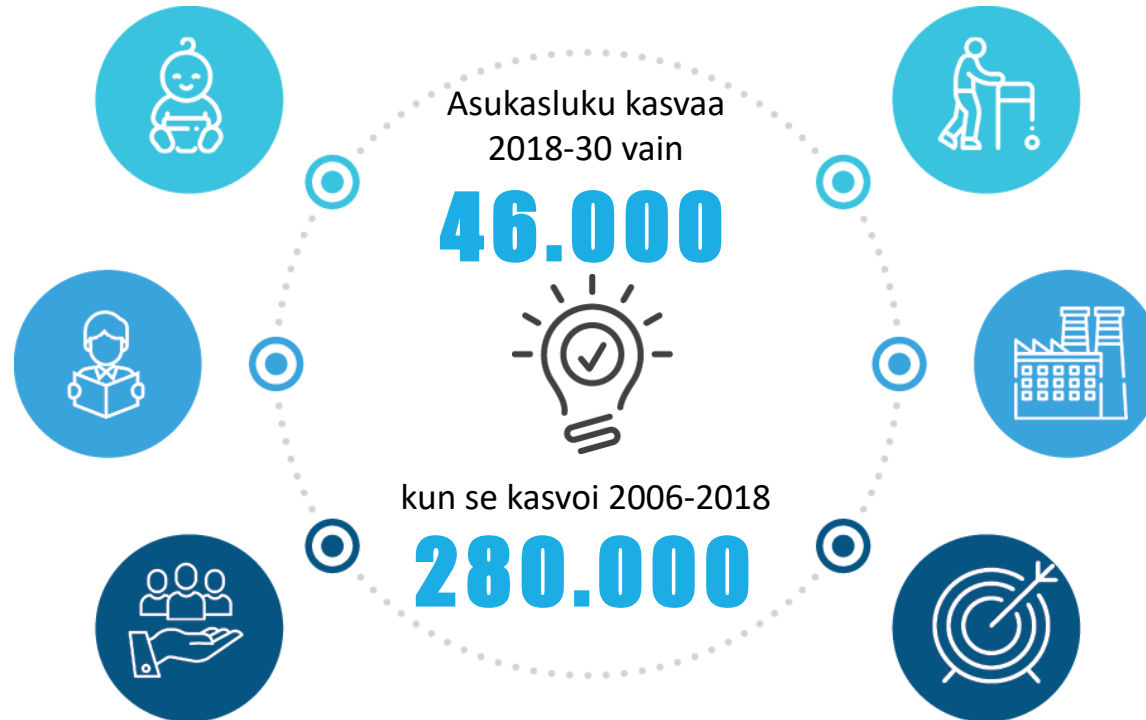
Rahoitustarve -310 milj eur
Eläköityminen 17.000 htv

Perusopetuksen (alakoulu) henkilöstötarpeen alenema -4.000 htv

Rahoitustarve -230 milj eur
Eläköityminen 12.100 htv

Palveluntarpeen muutos, jos ei sopeuteta 3,2 mrd eur - 580 eur/asukas

Palveluntarpeen muutos, jos sopeutus 100%
1 mrd eur - 180 eur/asukas

Työikäiset -70.244 kpl
yli 74-vuotiaat +279.873 kpl

Ikääntyneiden henkilöstötarpeen kasvu +15.000 htv

Rahoitustarve +550 milj eur
Eläköityminen – suuri

Käyttöomaisuuden muutos

Tehottomaksi muuttuvaa käyttöomaisuutta
taantuvilla alueilla 1,5 mrd eur - 560
eur/asukas

Lisärakennettavaa käyttöomaisuutta
kasvualueilla 2,8 mrd eur - 980 eur/asukas

Pelastava? muuttoliike

Jos muuttotappiokunnat olisivat 2016-18 sopeuttaneet menojaan muuttoliikkeen tahdissa, muuttotappio olisi sopeutettuna kääntynyt 100 milj euron voitoksi. Jos kunnat eivät olisi pystyneet sopeuttamaan, olisi vaikutus ollut -300 milj euroa.

Jos muuttovoittokunnat olisivat myös sopeuttaneet palveluitaan, olisi vaikutus ollut -97 milj euroa. Jos ne eivät olisi sopeuttaneet, olisi vaikutus ollut -123 milj euroa.

Kuntatalous heikkeni odotettua vähemmän

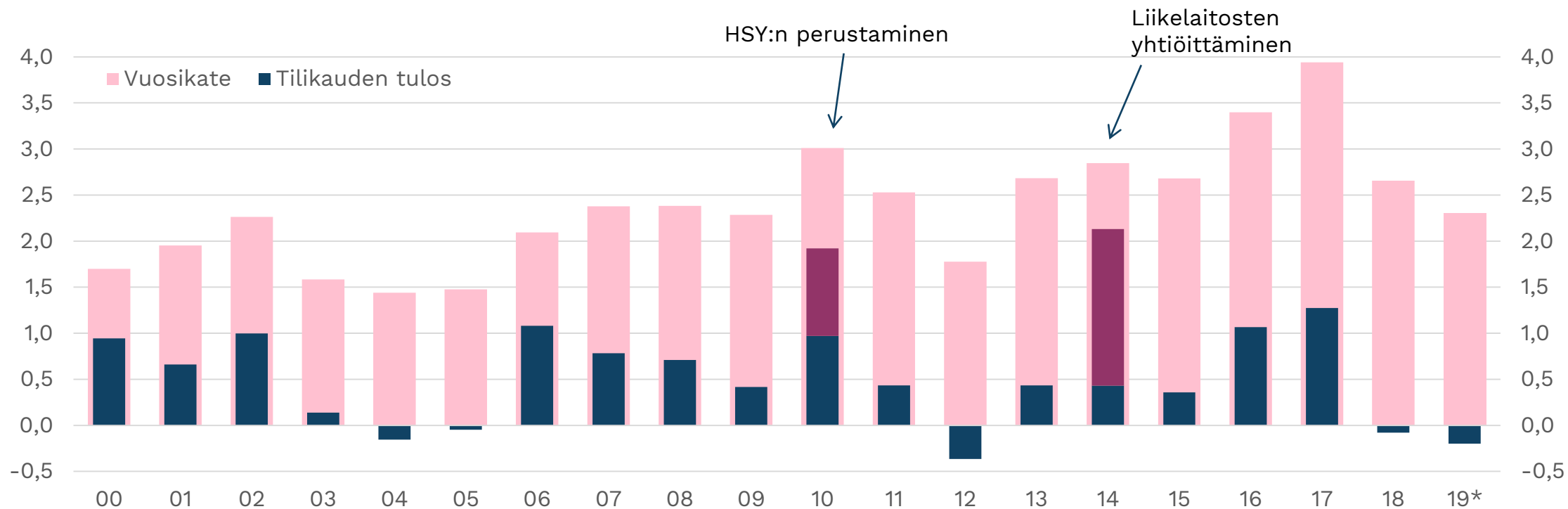
- Noin kolme neljästä Manner-Suomen kunnista teki negatiivisen tuloksen
 - Tilikauden tulos -200 milj. €
 - Negatiivisen tuloksen ennustettiin kasvavan jopa 900 miljoonaan euroon
- Tulokset sisälsivät kuitenkin isoja kertaluonteisia tuottoja
 - Mm. yhtiöiden myynnistä saatuja tuloja
- Eriävät tulokset
 - Helsinki teki jälleen lähes 400 m€ positiivinen tuloksen
 - Muilla isoilla kaupungeilla suuret negatiiviset tulokset

Heikon taloustilanteen taustalla?

- Toimintamenot kasvoivat 3,9 %
- Verotulot kasvoivat 2,6 %
- Valtionosuudet kasvoivat 2,1 %
- Vuosikate heikkeni peräti -13,4 %
- Investoinnit kasvoivat 8,7 %

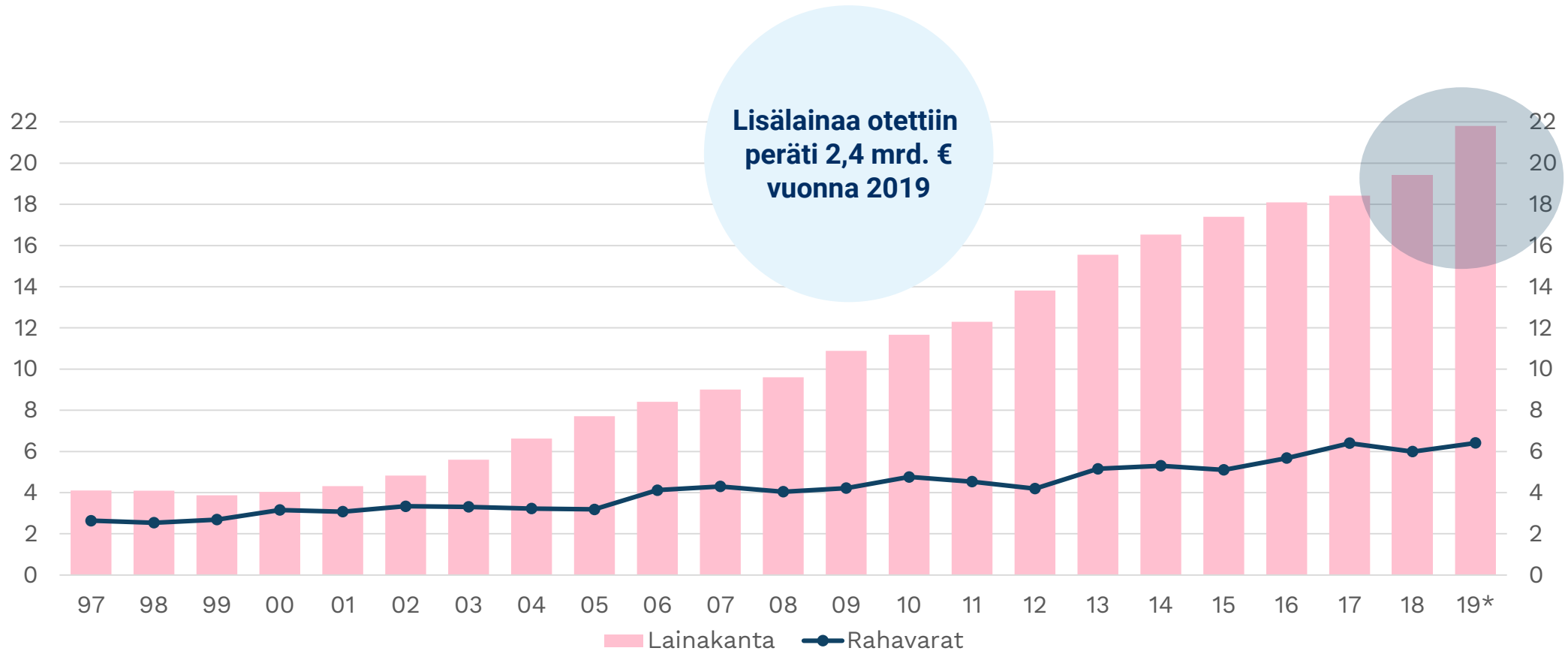
Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate sekä tilikauden tulos vuosina 2000–2019, mrd. €

Tilikauden tulos sisältää vuonna 2010 HSY:n perustamisesta johtuvia satunnaisia tuloja noin 0,95 mrd. euroa ja vuonna 2014 liikelaitosten yhtiöittämisistä johtuvia satunnaisia tuloja arviolta 1,7 mrd. euroa.

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2019 tilinpäätösarvioiden mukaan, Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät.

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavarat 1997–2019, mrd. €

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2019 tilinpäätösarvioiden mukaan

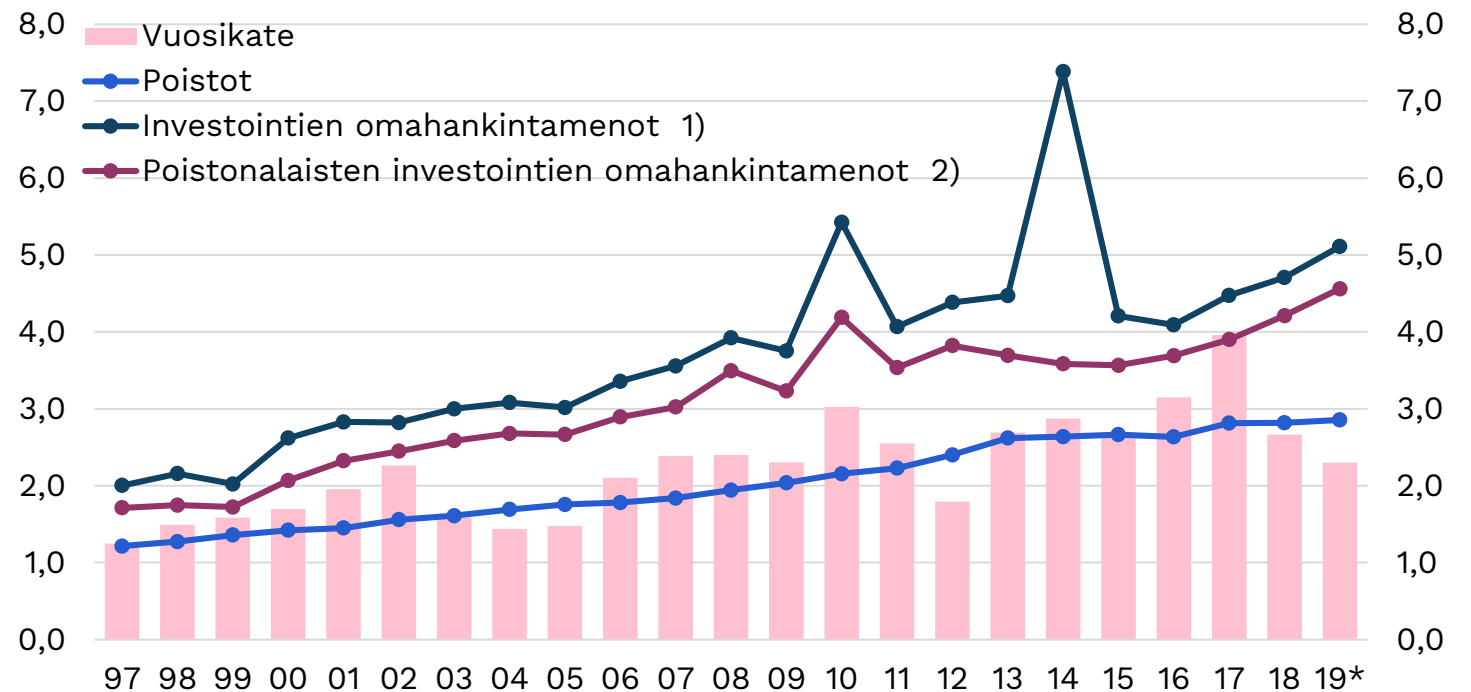
Kuntien ja kuntayhtymien vuosikatteen riittävyys poistoihin sekä investointeihin 1997–2019, mrd. €

1) Investointimenot – Rahoitusosuudet investointeihin. Vuoden 2010 luvuissa on mukana Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän perustamiseen liittyviä eriä. Vuoden 2014 luvussa on mukana arviolta 3,1 mrd. euroa liikelaitosten yhtiöittämisiin liittyviä osakkeiden ja osuuksien hankintaa.

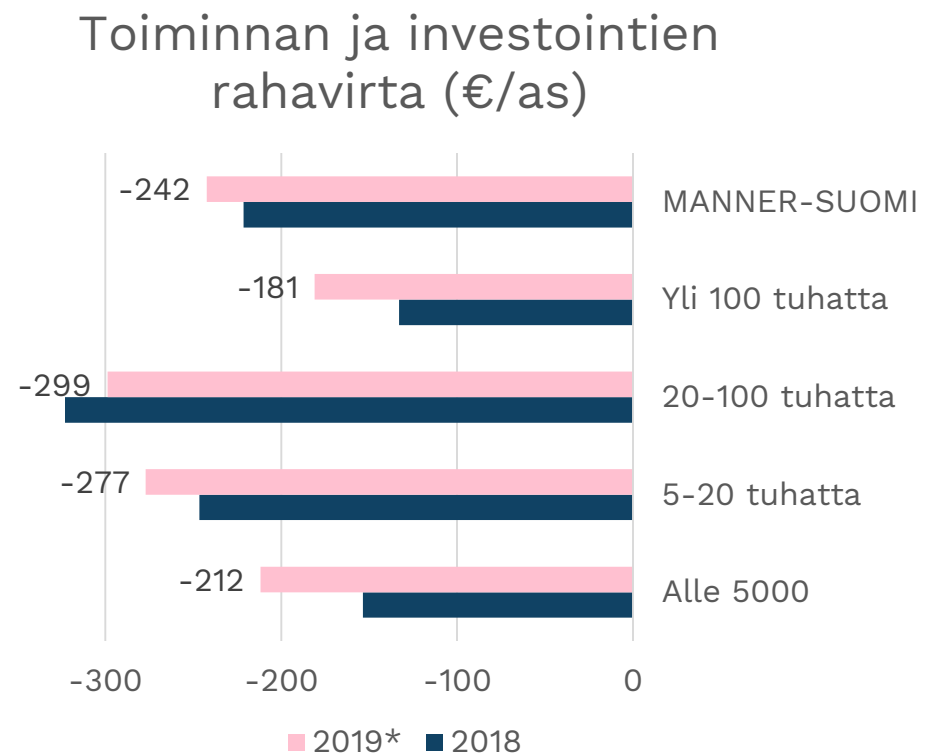
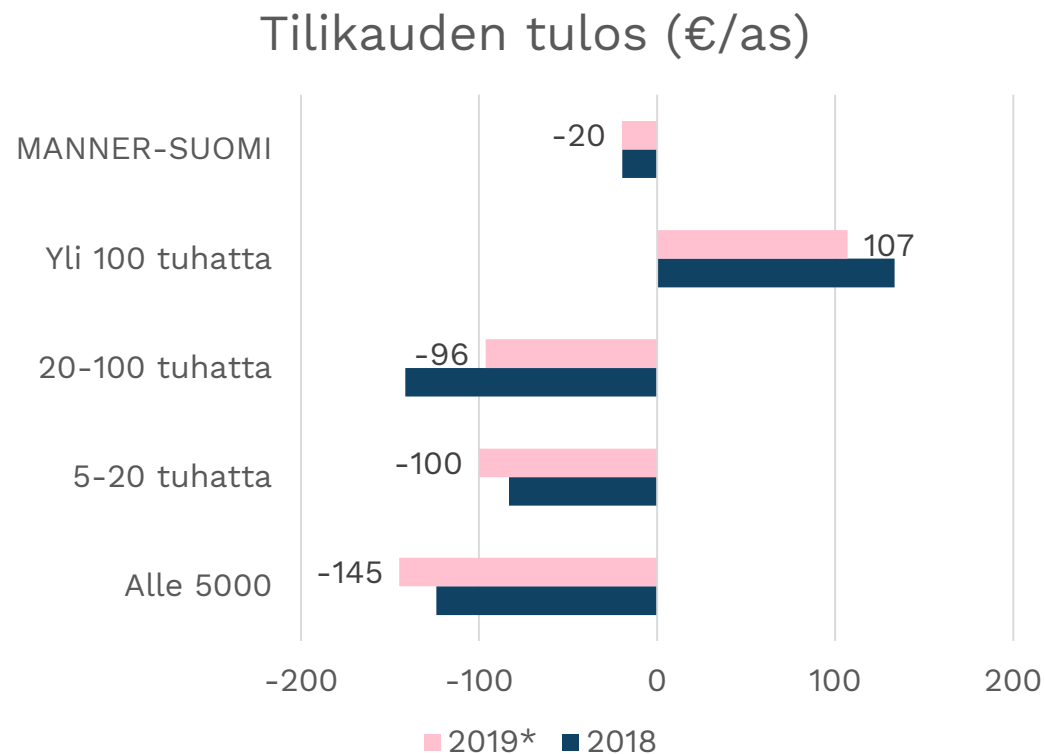
2) Investointimenot ilman maa- ja vesialueiden sekä osakkeiden ja osuuksien hankintaa.

Vuodet 1997–2018: tilinpäätöstiedot
Vuosi 2019: tilinpäätösarviotiedot
Vuosi 2020 ja 2021: talousarviot- ja suunnitelmat

Lähde: Tilastokeskus

Kuntien talous kuntakoon mukaan 2018-2019

Lähde: Tilastokeskus, tilinpäätösarviot. Manner-Suomen kunnat

**“Kuntatalouden kestävyys
edellyttää sekä valtiolta
että kunnilta merkittäviä
uusiakin toimia.”**

Marinin hallituksen työllisyysjulkilausuma 4.2.2020:

- "Keskeiset keinot turvata pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskuntamme rahoitus pitkällä aikavälillä ovat:
 - työllisyyden lisääminen ja työttömyyden vähentäminen,
 - **kuntatalouden ennakoitavuuden lisääminen ja sen vahvistaminen,**
 - sote-uudistus,
 - julkisten palveluiden tuottavuuden kasvattaminen sekä
 - talouskasvun edellytysten vahvistaminen.

Hallitus linjaa kokonaisuutta kehysriihessä 2020."

Mitä kuntatalouden kestävyys edellyttää valtiolta?

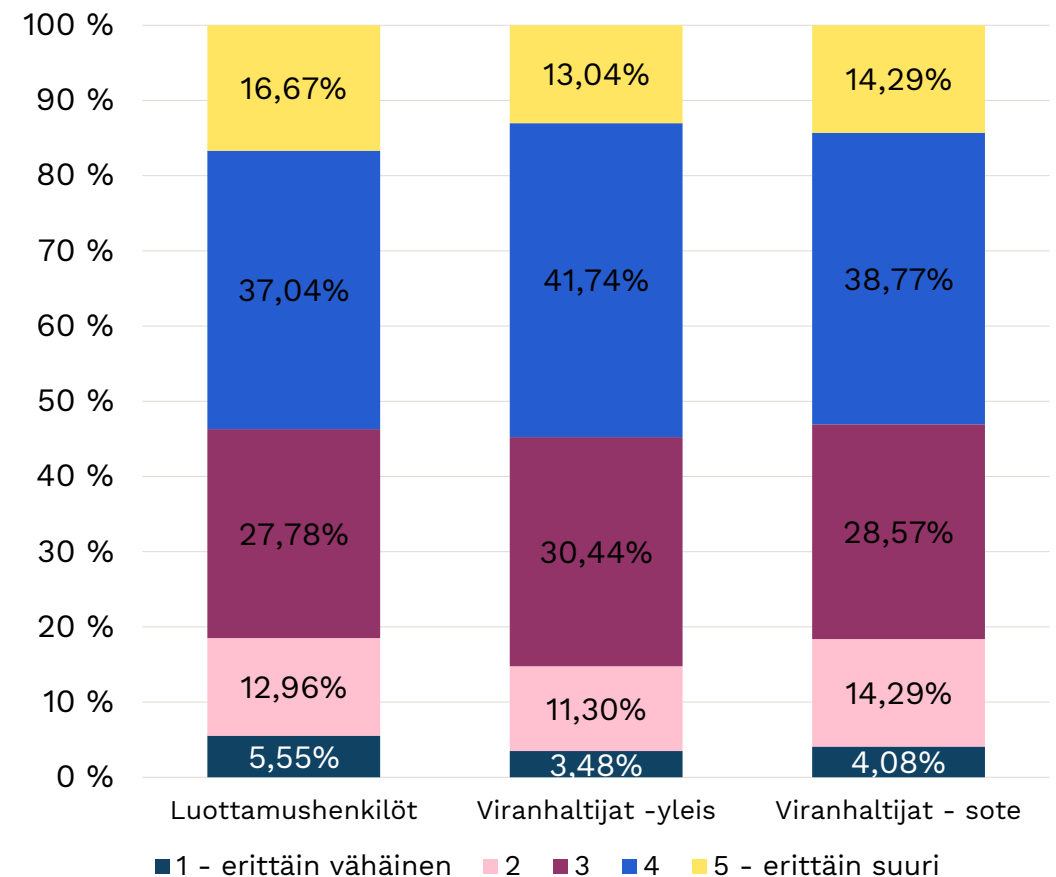
- **Menokehitystä hillittävä**
 - Maltillinen työmarkkinaratkaisu
 - Hallitusohjelman uusien ja laajenevien tehtävien uudelleenarviointi
 - Kuntien liikkumavaran lisääminen normeja väljentämällä
 - Tuottavuutta parannettava
- **Tulopohjaa tilkittävä**
 - Vos-rahoitusta lisättävä aidosti
 - Osuus pääomaverotuloista kunnille?
- **Ennakoitavuutta parannettava**
 - Verotilitysjärjestelmän uudistaminen
 - Alijäämien kattamiseen joustavuutta

Kunnissa tahtoa kehittää sote-palveluita kuntapohjaisessa yhteistyössä (ennen vastuiden siirtymistä maakunnille)

Kehittämisen tärkeimmät tavoitteet (TOP 5)

- Sote-kustannusten kasvun hillintä
- Ammattitaitoisen työvoiman saannin turvaaminen
- Palvelujen turvaaminen omassa kunnassa
- Nykyistä nopeampi pääsy palveluun
- Tietojärjestelmien yhtenäistäminen

Kuntatoimijoiden yhteinen alueellinen tahtotila (yleisin vastaus 4, asteikolla 1-5)

Kiitos.

Timo Reina

040 555 8458

timo.reina@kuntaliitto.fi

@TimoReina

www.kuntaliitto.fi